

Příloha č. 1 - Rozhovor Oldřich Borůvka ČT24

Kolik lidí máte v redakci, kteří spravují sociální sítě?

U nás úplně nezáleží na počtu, protože (to není žádné tajemství) činnosti, které tam lidé dělají jsou dost různorodé a vlastně to není tak, že by každý dělal všechno. V redakci je nás 11, ale je to počet lidí, kteří se na různých pozicích střídají. Takže si nepředstavujte, že by v jeden moment sedělo 11 lidí na sítích.

Máte někoho, kdo speciálně řeší diskuse, nebo se u toho střídáte?

Není to jeden konkrétní člověk, který by se věnoval pouze diskusím (to by bylo i trochu o zdraví), ale jsou pozice v redakci, které se věnují mimo jiné diskusím pod příspěvky.

Jak často komentáře kontrolujete (bavíme-li se konkrétně o diskusích na Facebooku)?

Často na základě toho, kolik příspěvků tam je.

Ale třeba denně?

To určitě, několikrát. V průběhu dne se koukáme na komentáře, ale nedokážu Vám říct, jestli ten člověk (nebo lidé, kteří se tomu věnují) se tomu věnuje pětkrát, desetkrát, patnáctkrát denně. Je to podle toho, jestli máme komentářů tisíc, deset tisíc nebo dvacet tisíc, taky pochopitelně. Odvíjí se to také od témat, která ten den na sociálních sítích jsou.

A máte nějaké pravidlo, že to zkontrolujete třeba po každých patnácti stech?

To ani ne. Kontrola se odráží od spousty věcí. Když bude zpráva, že se v zoo narodil luskoun a bude pod tím 600 komentářů, tak asi nikdo neočekává, že se tam v komentářích strhne nějaká vřava, a tudíž víme, že se na to nebudeme muset koukat stále dokola co deset minut. Když tam bude ale jiné téma, které bude třaskavé, a o kterém víme, že je hodně diskutované v rámci sociálních sítí, tak tam tu činnost směřujeme častěji. Nedokážu Vám však říct jak často.

Jaká jsou témata, která kontrolujete častěji? Válka, zemětřesení, všeobecně citlivá témata...?

Jistě, třeba obecně válka, ale opět tu válku můžete pojmout tisíci způsoby a mít tam příspěvek, který bude více méně neutrální a je to nějaká v uvozovkách zajímavost, tak tam lidí spíše tepat nebudou, ale samozřejmě pokud to je stran rusko-ukrajinských sil, z hlediska propagandy nebo oblíbený hashtag pluk azov, tak tam to samozřejmě třaskavé bude. Pokud bychom to generalizovali, tak všeobecně témata války na Ukrajině, stejně jako dříve to byl Covid, potom to můžou být jednotlivá témata, která se zjeví z ničeho nic a naberou obrovské množství komentářů. Teď to bylo například ohledně dlouholeté kauzy ohledně sterilizace žen. Můžou to teda být také témata, která se neobjevují na denní bázi, ale mohou tu divokou diskusi vyvolat. Není možné říct přesně, že u tohoto objemu zpráv víme, že to bude v pohodě a u tohoto objemu

víme, že to v pohodě není.

Dáváte na Facebook všechny zprávy, které proběhnou televizním zpravodajstvím? Nebo to nějakým způsobem filtrujete?

Nepoužil bych slovo filtrujete, ale stejně tak, jako vysílání má nějaký editoriaální výběr, tak i sociální sítě mají svůj editoriaální výběr. Takže to nemusí znamenat, že přesně to, co se objeví ve vysílání, tak bude později také na sítích. Tak to není. Ještě také záleží samozřejmě na konkrétní dané síti. Na Facebook toho dáváme třeba méně, na Twitteru k tomu přistupujeme trochu jinak, tam je těch zpráv třeba více, ale není to v žádném případě analogický produkt ve smyslu zprávy ve vysílání = zprávy na sítích.

Podle čeho vyhodnocujete nevhodné komentáře na sítích? Je to náhodná lidská kontrola?

Nemáme na to žádný algoritmus, tyto produkty jsou teprve ve zkušební fázi. Užíváme různé filtry, které má také samotný Facebook. Navíc máme svá vlastní pravidla, podle kterých se orientujeme. Tato pravidla jsou do významné míry podobná tomu, jaká pravidla komunity má Facebook, ale plus je tam pro nás určitá nadstavba, aby nám to umožňovalo moderovat diskuse tak, jak to děláme. Vulgarismy, projevy rasismu, xenofobie, projevy nenávisi, schvalování trestných činů, šíření dezinformací, šíření spamů, opakující se příspěvky... Je toho docela dost. Dezinformace a falešné účty, tam to není vůbec jednoduché a jednoznačné. Jak snadno a stoprocentně rozeznat názor člověka a názor trolla? Ty názory lidí můžou často hraničit s nějakým extremismem, propagandou s tím, na co cílí trollové, ale my to nemůžeme apriori vyhodnotit tak, že je to troll, protože má takové a takové názory... A když člověk něco prezentuje jako svůj názor, tak to není něco, proti čemu bychom mohli bezprostředně zasahovat. Takže tam těch prvků je docela dost. Jsme veřejnoprávní médium, takže si nemůžeme říct, že tohle se nám nelíbí tak to smažeme a jestli se to nelíbí tomu autorovi, tak to je jeho problém. V tomto ohledu máme určitý závazek, takže o to obezřetněji a opatrněji musíme pracovat, což nám práci trochu znesnadňuje.

To jsem se chtěla zeptat, jakým způsobem jako veřejnoprávní médium můžete zasáhnout. Můžete třeba mazat příspěvky?

Příspěvky určitě mazat můžeme. Samozřejmě se dostáváme k všeobecné diskusi, co je a co není cenzura, ale moment, kdy někdo někoho uráží a kdy někoho označuje rasisticky nebo má xenofobní projevy, tak moment, kdy proti tomu příspěvku něco uděláme, tak to není cenzura. To je pouze to, že nechceme pod svým příspěvkem urážku, která ani nemusí bezprostředně souviset s tématem, kterého se příspěvek týká. Pokud jsou tam dva lidi, ten jeden tomu druhému bude říkat blbečku a ten druhý taky, tak to s tím nesouvisí a devalvuje to tu diskusi a nemá to tam co dělat, protože to není k tématu a není to komentář, který by chtěl téma rozšířit nebo

komentovat. I z hlediska pravidel komunity, která má Facebook, tak tam tyto komentáře být nemůžou. My jsme zodpovědní za to, co vydáváme, a tudíž jsme dílčím způsobem zodpovědní za to co může být v diskusi a jak se s tím nakládá.

Upozorňujete diskutující, že tohle je za hranou, ať se drží pravidel?

Není to tak, že bychom si s nimi povídali, například pod konkrétním příspěvkem („Tohle je za hranou, to už víckrát neříkej, nebo ti to skryjeme.“). A ani to není možné u profilu, který sleduje 850 000 lidí a denně je tam třeba přes 10 000 komentářů. Pak bychom nedělali nic jiného, než že bychom si s nimi povídali. Máme z tohoto důvodu velice viditelně zveřejněná naše pravidla diskuse, aby bylo jednoznačně dané, v jakých mantinelech se tam lze vyjadřovat.

Hlásíte třeba uživatele Facebooku?

Ve většině případů tohle neděláme, ale pokud dojde na nějaký hraniční příspěvek, tak tam je několik variant, jak se zachovat. Můžete komentář skrýt, můžete ho smazat, můžete uživatele zabanovat, můžete konkrétní příspěvek uživatele nahlásit, a když dojde na extrém (příspěvek velmi za hranou), tak potom je na zvážení nějaké ohlášení příslušným orgánům.

Podali jste již někdy v tomto ohledu podnět na policii?

Standartně to funguje tak, že to není tak, že bychom měli redaktora nebo editora, který vyhodnotí, tohle už je za hranou, a tudíž to posílá na policii. Tak to úplně nefunguje. To je kolečko je trochu složitější (strukturovanější). V okamžiku, kdy tohle nastane, tak se na to podívá u nás více lidí, jestli je to opravdu za hranou. Pokud ano, tak to většinou řešíme primárně s naším právním úsekem, a ten potom vyhodnotí, zda to postoupí dále nebo ne. To je standartní praxe.

Takže spíše postupujete právnímu oddělení.

Samozřejmě, protože pokud by taková situace nastala, tak by se jich to bezprostředně týkalo. Tudíž tyto věci děláme na základě konzultace s nimi.

Když diskuse namátkově kontrolujete, je to tak, že u toho někdo sedí a projíždí příspěvky, které jsou vhodné a které ne?

Většinou to neprojíždíme tak, jak to vidíte vy, totiž že bychom se zaměřili na jeden článek a pod ním četli komentáře. Tím, že příspěvků vydáváme spoustu, tak kdybychom měli u každého takto číst komentáře, stálo by nás to spoustu práce, asi by to nebylo ani dost dobře možné. (Lidé se v komentářích vracejí třeba i ke starým příspěvkům a kontrolovat skutečně každou diskusi zkrátka není kapacitně možné) Máme nástroje, které nám řadí příspěvky chronologicky, od nejnovějšího komentáře u jakéhokoliv příspěvku (to nám nedává kontext). V některých situacích jdeme také uživatelským přístupem, kdy projíždíme vlákna a prioritu dáváme těch, u kterých víme, že se tam něco rozjelo. Může se samozřejmě lehce stát, že něco přehlédneme.

Máme třeba filtry, které komentáře kontrolují (na základě stáří profilu, atd.).

Tato kontrola příspěvků je však problematická. Nikdy nevíme, jestli se za profilem skutečně skrývá nějaký dezinformátor, případně někdo, kdo chce provokovat, nebo se jedná o starší paní, která skutečně takové názory má čistě proto, že důvěřuje nevhodným médiím. Nemůžeme nikoho diskriminovat za to, že má nějaké názory. To by ani nemělo být naším úkolem.

Někdo by nám mohl vyčítat, že neustále dáváme prostor pro šíření dezinformací. To však není role toho média, cenzurování a kontrolování ne našich materiálů, zda jsou pravdivé nebo ne. Samozřejmě pokud někdo napíše nějakou skutečně nepravdivou věc, která je i ověřená, tak je to něco jiného. Nedávno třeba vzniklo fake video kandidáta na prezidenta (dnes již prezidenta), ohledně konfliktu na Ukrajině. Pokud by na toto falešné video někdo odkazoval, tak ho můžeme smazat nebo třeba skrýt. To už není názor, ale prokazatelně šíření nějaké lži, která navíc byla potvrzená.

Další věc je, že trolové jsou velice šikovní. I v okamžiku, kdy je něco jasné a zcela prokazatelné, tak to dokážou napsat tak, že to je zároveň nesmazatelné, abychom se nepostavili na hranu cenzora.

Takže třeba ani nevyhledáváte falešné profily?

Jasně, že se podle toho orientujeme, ale je to pro nás pouze jeden z mnoha faktorů. V momentě, kdy my tu vidíme už pátý příspěvek od stejného komentujícího, který je divný, tak si třeba otevřeme jeho profil, pokud to je možné. On tam třeba sdílí X odkazů, které jsou oficiálně označené za dezinformátorskou linku, tak si řekneme, že je to divné a už to řešíme víc. Pokud narazíme na profil, kde nic není, je tam třeba fotka paní v důchodu, ale není tam nic jiného, tak těžko říct, jestli je to fake nebo prostě jenom stará paní z horní dolní...

Jsme zkrátka omezení tím, abychom někoho neomezovali. Diskuse je od toho, aby tam lidé sdíleli své názory a diskutovali spolu. Když už tam nějaký názor dají, tak jim ho nemůžeme apriori smazat, pokud je v souladu se základními pravidly. (pokud tam vyloženě nedají odkaz na prokazatelně dezinformační web)

Hlásí Vám třeba ostatní komentující nějaké nevhodné příspěvky?

Stává se to, že nám napíšou, tohle není v pohodě, to byste měli zkontrolovat. Buď to vezmou do svých rukou, nebo tlačí na nás. My se na to potom snažíme o to více zaměřit.

Kolik lidí Vám napíše za den přes messenger?

My nemáme v rámci Facebooku aktivní přímé zprávy, takže tento kanál čtenářům nenabízíme.

Máte seznam profilů, které dávají sprosté nebo nevhodné komentáře, abyste si mohli na ty lidi dávat pozor?

Není to tak, že bychom si vyloženě vedli excelovskou tabulku, ale pokud se rozhodneme

někomu odebrat přístup nebo možnost komentovat, tak to neděláme na základě jednoho nevhodného komentáře (pokud není nějak extrémní). V okamžiku, kdy se objeví další komentář, tak se podíváme do databáze komentářů pod profilem ČT24 a podíváme se na toho člověka, kolikrát tam s podobným příspěvkem již je evidován, a potom k němu můžeme přistupovat jinak.

V pravidlech je napsané, že v okamžiku, kdy člověk přidá na Vašem Facebooku příspěvek, tak dává souhlas s tím, že jeho údaje jako jméno, fotografie atd mohou být zveřejněné ve vysílání nebo na webu. Stalo se Vám někdy, že si někdo stěžoval, že jste mu něco zveřejnili a on to následně zjistil a nepřál si to?

Nevím o tom, nic takového si nevybavuji. Většinou v případě, že se nejedná o veřejně známé osoby, tak ty lidi oslovujeme a zároveň máme novinářskou licenci, která nám umožňuje přejímat veřejný obsah pro zpravodajské účely. Že by se někdo ozval s tím, že jsme použili jeho příspěvek a on s tím nesouhlasí, že nečetl pravidla, tak s tím jsem se nesetkali. Ono se upřímně málokdy stane, že bychom využívali ten komentář ve vysílání. Když už se tam něco zajímavého objeví, co by se nám teda někde hodilo, tak už toho člověka napřímo oslovíme.

Máte k dispozici demografickou skladbu komentujících? Ženy, muži, věk, bydliště?

Jsme závislí na tom, co lidé uvedou a co nám poskytne Facebook. My víme, jaká skladba je našich sledujících z hlediska věku a demografie. Nevíme jednotlivce, ale máme procenta. Kde nás sledující více, kde méně, a tak dále.

Je to tak, že nejvíce lidí je z velkých měst. V rámci Česka, Praha, potom Brno, HK, Plzeň, velké aglomerace. (odpovídá skladbě voleb). Co se týká věkové skladby, tak záleží na konkrétní síti a co se týká Facebooku, tak je to standartní věková kategorie 25-34 let, nejsilnější kategorie. Poměr žen a mužů je relativně dost vyrovnaný, možná drobně více ve prospěch mužů, ale potom samozřejmě záleží na konkrétních tématech. Některá témata jsou spíše ženská, k jiným tématům inklinují spíše muži.

Váš tým spravuje sociální síť komplet, nebo máte zvlášť rozdělené pracovníky, kteří se věnují vědě, zvlášť ČT24...?

Celá ČT24 má nějakou strukturu i v rámci sociálních sítí a na základě toho jsou daná obecná pravidla pro profily na sociálních sítích. Potom je samostatný tým, který se stará o hlavní „vlajkové lodě“. A potom v každé redakci je člověk, který se zaměřuje především na nová média, dělá třeba i web, sociální síť. Všichni jsou však spolu v kontaktu a všichni mají spolu nastavená pravidla.

Vzpomenete si na nějaký komentář, který Vám vyloženě utkvěl v paměti?

Asi si nevzpomenou přesně na jeden komentář, jsou to spíše vlákna, která se třeba táhnou delší

dobu. Nedávno jsme řešili situaci, kdy jsme měli v komentářích pravidelnou příspěvatelku, kterou trápila úroveň komentářů na sociálních sítích. Bohužel se to obrátila z cela proti ní, kdy se to zvirtlo v extrémní osočování jedné i druhé strany a poté se to muselo řešit i na individuální úrovni. Což bylo zcela nestandardní a zvláštní. Na jednu stranu jsme paní rozuměli, ale na druhou stranu byla až tak extrémní, že se to obrátilo proti ní (od ostatních komentujících). Ona si tak všeobecně stýskala nad prostorem sociálních sítí všeobecně. Což mi máme samozřejmě téměř nulovou šanci tohle ovlivnit. Ona nás vyzývala k nějaké moderaci, kde mi však narážíme na svobodu slova. Není možné skrýt nějaký komentář jenom proto, že vyjadřuje jiný názor.

Potom jsou to takové věci, že Vás třeba překvapí, že někdo pošle do veřejného prostoru rasistickou urážku, nebo výhrůžky. Ale samozřejmě, většinu příspěvků by Vám lidi neřekli do očí, to ani náhodou. Ale když sedí člověk doma u počítače, třeba s pivem, a má nějaké trápení, tak se z toho samozřejmě rád vypíše.

Příloha č. 2 - Rozhovor Matěj Pálka Novinky.cz

Vaší prací je spravování sociálních sítí zpravodajské platformy Novinky.cz. Kontrolujete nějakým způsobem diskuse pod příspěvky na Facebooku stránky Novinky.cz?

Velice namátkově. Domnívám se, že toto bude fungovat v redakci ČT24 úplně jinak. Já mám na starosti Twitter, Facebook a částečně také Instagram Novinek a částečně už i Tik Tok a tím, že jsem na to sám, tak tam není ta varianta toho, že bych projížděl nějak důsledně ty diskuse.

Většina věcí, které v tomto směru děláme je preventivních. Máme odkazy pod příspěvky, seznam nevhodných slov, aby když člověk píše nějaké vulgarismy, tak aby to tam nemohli publikovat v těch komentářích. Občas, když se vyskytne ožehavé téma, u kterého si člověk říká, že by měl být opatrný, tak potom ty diskuse kontrolujeme namátkou, když mám volnou chvíli v rámci pracovního dne.

Na serveru se ty diskuse dají vypnout, to na Facebooku asi nejde, že?

Pod články to nejde, ale je možné je vypnout pod živými videi. Když například pouštíme živé přenosy, tak můžu tu možnost lidí komentovat pod živými videi omezit. Můžu ji také úplně zrušit. Většinou ji pouze omezují na to, že účty, které do diskuse pod videi přispívají musí být starší než 14 dní, čímž si myslím výrazně omezím boty a trolly. Boty a trollové využívají stále nové a nové účty. Jednou když byl ten uživatel zablokovaný, účet mu nefunguje, tak si okamžitě dělá účet nový. To znamená, že pokud vypneme možnost komentářů lidem, kteří mají účet na Facebooku kratší dobu než 14 dnů, tak si to dost zlehčíme. Potom v diskusích často vypínám odkazy a podobně.

V živých videích se ale jedná pouze o okamžité komentáře, které se zobrazují během vysílání. Pokud se však video přehrává zpětně, tak ta možnost té diskuse tam je.

Ano, tam již je diskuse otevřená.

Toto omezení diskuse je na Facebooku jednoduché?

Ano, v okamžiku, kdy spustíme video, tak je možné nastavovat parametry diskuse. Bohužel je v tomto Facebook uživatelsky velmi komplikovaný. Ano jde to, ale není to lehké nastavit.

Jak často kontrolujete ostatní diskuse, ty pod zveřejněnými články?

Velice namátkově, v průměru jednou denně.

To se mi zdá poměrně často.

Ale jak říkám, dělám to především když mám čas od jiné práce. Mnoho zloby z diskusí nám také redukuje přímé zprávy. Máme jako Novinky.cz otevřené soukromé zprávy, takže nám lidi píšou přímo do zpráv.

Jsou lidi, které byste sledovali, kteří Vám píšou opakovaně? Vedete seznamy diskutujících?

Ne. Protože vlastně ve skutečnosti po pravdě řečeno (To si myslím, že bude jiné u ČT24. Já jsem dřív dělal tohle samé pro Radiožurnál.), na rozdíl od veřejnoprávních médií, tak my nemáme žádnou extra povinnost jako soukromá firma se s těmi čtenáři bavit. My nemáme žádný extrémní zájem se s těmi lidmi dlouhodobě zabývat. Stránku Novinky.cz na Facebooku sleduje zhruba 180 000 lidí. Když tam nějaký uživatel dělá rozruch nebo nějakým způsobem ruší tu komunitu, tak ho můžu okamžitě zablokovat, a tím pádem já nemusím (na rozdíl od veřejnoprávního média) se tím člověkem zabývat. Zatímco, když někoho zablokuje správce sociálních sítí České televize nebo Rozhlase, tak ten zablokovaný člověk, pokud se cítí ukřivděný nebo znevýhodněný, tak si může stěžovat na Radu pro rozhlasové a televizní vysílání, že je diskriminovaný a není mu umožněno se vyjádřit. Pro nás je to soukromá aktivita, když ten člověk si chce stěžovat, může.

Vy blokujete uživatele pouze ze svých diskusí nebo je nahlašujete také Facebooku?

Občas někoho nahlásím, když někdo překročí určitou mez. Když nám uživatelé například posílají fotky genitálií, případně něco jiného vulgárního či explicitního, tak to určitě nahlásíme.

Kolik lidí blokujete, jsou to třeba jednotlivé případy denně?

Tam dost záleží na období. Například po začátku války na Ukrajině nám narostl počet sledujících, kde jsme však velkou část z nich obratem zablokovali, protože to byly falešné účty.

Jakým způsobem falešné účty odhalujete?

Dobry moment pro odhalení je, když zveřejníme zprávu o počtu civilních obětí a v reakcích se objeví spousta rozesmátých smajlíků. V okamžiku, kdy se někdo směje mrtvým dětem, tak je to stroj nebo troll.

Jak často ty lidi blokujete?

Tomu promazávání se věnuji tak jednou týdně.

Zmínil jste válku na Ukrajině, ale předpokládám, že nárůst falešných účtů zaznamenáváte také třeba kolem voleb nebo neočekávaných událostí.

Přesně tak. Což poslední tři roky jsou poměrně dynamické, takže tu kontrolu jsme museli zintenzivnit.

Jaké máte ke kontrole přesně parametry? Jedná se především o sprostá slova, co ještě?

Jedná se především o seznam vulgarismů včetně variant (jedná se například o vynechaná písmena).

Ruční kontrolu jste tedy říkal, že provádíte náhodně.

Je to tak, že když nás například upozorní nějaký uživatel na jiného uživatele, tak se tím samozřejmě zabýváme.

To se děje jak často?

Občas. Neumím říct přesně. Vždy však minimálně jednou za měsíc.

Potom projedu třaskavá témata a potom taky spoléhám na jakési samoočistné mechanismy Facebooku. Facebook je stále soukromou platformou, kde máme stránku, kde zveřejňujeme náš obsah, ale stále primárně hlavním nástrojem cenzury jsou nastavení té platformy jako takové. Uživatelé sami se mohou nahlašovat, dále tam mnoho lidí má přidanou svou rodinu a známé.

Ze strany Facebooku je nějaké kontrola směrem k Vám?

Jedna věc, kterou Facebook řeší velice rychle jsou autorská práva. Pokud bychom k nějakému živému přenosu pustili hudbu, tak se může stát, že nám to Facebook preventivně vypne. Tohle je naše primární konverzace s Facebookem.

Jednou pouze se nám stalo, že nás Facebook zablokoval, a to bylo, když jsme sdíleli článek z rubriky Žena, kde byla trochu lechtivá úvodní fotografie (žádné porno). Dostali jsme o tom nějaké instrukce a víckrát se to neopakovalo.

Co se ale týká diskusí, tak Vás Facebook nijak nekontroluje?

Vůbec.

Vy si nevedete statistiku ohledně toho, kolik lidí jste zablokovali?

Vůbec, pro nás to nejsou důležitá data, která bychom potřebovali uchovávat.

V současné době již asi není žádný rozdíl mezi diskusí na Novinky.cz a diskusí na Facebooku?

Myslím si, že diskuse na serveru Novinky.cz jsou v současné době kontrolovanější. Správu tamních diskusí přebíral Seznam, takže to nedělá nikdo z naší redakce a dělají to poměrně důsledně.

Jaký je nejčastější důvod k zablokování uživatele z diskuse?

Jednoznačně podpora války na Ukrajině.

A před válkou to bylo co?

Před válkou to nebylo jednoznačné. Ale asi bych to shrnul jako sprostá slova a agresivita.

Vy ty lidi neupozorňujete a v diskusích nevystupujete, je to pravda?

Ano. Pro nás sociální sítě nejsou hlavním zdrojem čtenářů, a tudíž se tam nemusíme tolik angažovat.

Přitahují články na Facebooku pozornost k samotnému webu Novinky.cz? Máte data o tom, že si někdo přečte článek Novinek na Facebooku a pak jde přímo na web?

Ano, tak to přesně funguje. Vytváříme si na Facebooku také obsah, který přímo vede na obsah našich stránek. (Například teď jsme to tak dělali během prezidentské volby)

Pokud máte na serveru články, pod nimiž není otevřená diskuse, dáváte tyto články na Facebook?

Někdy ano. Není to tak, že bych si řekl, že když je na Novinkách uzavřená diskuse, tak to nebudu dávat na Facebook, ale jsem na to výrazně opatrnější a diskusi na Facebooku pod takovými články následně mnohem více kontroluji.

Potvrdí se pak, že se jedná o článek, pod nímž lidi přidávají nevhodné komentáře?

Ano.

Podali jste někdy na nějakého diskutujícího podnět na policii? Došlo to někdy takhle daleko?

Takhle moc ne. My ty uživatele většinou včas zablokujeme. Nebo nám to někdo nahlásí do zpráv. Zatím jsme nikoho nehlásili, pouze jsme uživatelům vyhrožovali, pokud někdo zneužíval obsah Novinek k vlastnímu účelu (nějaký spam nebo šíření hoaxů). Možnost policie jsme však zatím nevyužili, a to ani tehdy, když si mě jeden uživatel vyhledal na mém osobním profilu a začal mi vyhrožovat tam.

Víte jaký je poměr lidí, kteří přispívají do diskusí a lidí, které blokujete? Mám na mysli třeba falešné profily...

Velká většina profilů, které zablokujeme, jsou fake (falešné). Nevedu si však žádnou statistiku. Já dělám tuhle práci od roku 2018 a od té doby poměr fake účtů výrazně narostl. Prvně jsme to zaznamenali s Covidem a následně s invazí na Ukrajinu.

Za Covidu se asi spoustu lidí doma nudilo...

To jo, ale také to byly především trollové a falešné účty (často i ruské propagandy). Na tohle úplně statistiku nemám, ale jsem o tom přesvědčený, protože to mnohokrát říkaly i zpravodajské služby.

Jaký nejhorší komentář jste kdy četl? Nebo co Vás nejvíce překvapilo?

Těžko říct, ale bohužel musím říct, že už mě nic moc nepřekvapí. Ale nejvíce se mě samozřejmě dotýkají teď komentáře týkající se války na Ukrajině. Tvrdit po všech těch zveřejněných záběrech, že válka není, že jsou to fake, že si to Ukrajinci udělali sami, že jsou to fašisti, to všechno mi přijde tak strašně za hranicí soudnosti, že mě to vždycky dostane. Nejhorší ale je, že si začínám zvykat už i tady na to.

Už Vás ani nerozčiluje, když něco takového čtete?

Já už jsem si na to udělal takovou obranu, že těmhle uživatelům vždycky jako první napíšu, jestli Kreml ještě platí v Eurech nebo už jenom v Rublech. Ono vůbec nemá smysl se s těmito lidmi vůbec bavit.

Šel jste někdy do diskuse s někým, kdo tímto způsobem komentuje nebo posílá zprávy?

Ano, šel, ale vždycky toho poté lituji. Jednak si myslím, že když se člověk hádá s volem, tak se pak hádají dva volové. Ale občas, pokud vidím, že se jedná o nějakého zmateného seniora nebo

seniorku, kteří se stali obětí nějaké propagandy, tak tu diskusi s nimi zkusím. Oni však většinou mají svůj svět a vytvořili si nějaké obranné mechanismy, jak si ho nenechat vzít, a ta diskuse je pak teda opravdu těžká. Tím, že se nemusím nijak hlídat a můžu používat emoční nátlak, tak se mi často stalo, že jsem je přesvědčil, ale zatím pouze párkrát.

Většinou je to tak, že nám někdo pošle nějaké deep fake video a ptá se nás, proč o tom nepíšeme. Já jim většinou napíšu, že jsou to záběry z roku toho a toho a z úplně jiné akce a jestli si třeba ty lidi zkontrolovali zdroj ze kterého video je. To je jeden ze způsobů, jak s nimi bojovat, že jim trochu zpochybníme ty zdroje. Snažíme se jim vysvětlit, že by bylo fajn, kdyby tak jak jsou kritičtí k mainstreamovým médiím, tak by byli aspoň z desetiny tak kritičtí ke svým zdrojům.

Odpovídáte na každou zprávu (třeba na Messengeru)?

Ne na každou ne. My jsme si stanovili, že abychom na zprávu odpověděli, tak nám ten člověk musí napsat slušně. Pokud někdo mluví tak, jako by před chvílí vylezl z kanálu, tak nemá smysl se s ním vůbec bavit.

Kolik lidí Vám tak za den napíše?

Já myslím, že v současné době je to kolem 15 zpráv denně. Není to úplně málo, ale některé jsou užitečné. Čtenáři nám třeba píšou, že máme někde nějakou chybu nebo překlep. Někteří nám píšou náměty na témata, kterým by chtěli, abychom se věnovali. Někdy se třeba něco stane, tornádo někomu vezme střechu, tak nám pošlou video nebo fotky, tak to pro nás je určitě velice pozitivní. Ty zprávy nejsou pouze stoka, kde by nám lidi vyhrožovali smrtí (smích).

Když nastane nějaká zvláštní událost (začala válka, Covid...) v redakci spolu komunikujete o tom, že někdo napsal nějaký článek, který bude nejspíš potřeba více kontrolovat?

To asi ani ne... Je to dané hlavně tím, že já sám ovládám to, co na sociální sítě dám, takže vím přesně co je potom potřeba kontrolovat.

Příloha č. 3 - Novinky.cz rozhovor č. 1

Muž, Věk: 50, Bydliště: Plzeň jih, Vzdělání: VŠ

Jak často přispíváte na sociální sítě? Jaká je vaše nejčastější aktivita (komentování příspěvků přátel, komentování příspěvků oficiálních stránek, sdílení vlastních příspěvků, sdílení cizích příspěvků, sdílení fotek...)?

Přispívání není pravidelné, spíše reakce na aktuální témata. Nedá se přímo určit, která aktivita je nejčastější, ale jedná se především o komentáře nebo diskusi k tématům co mě zaujmou...
Ať už pracovně nebo osobně.

Jak často čtete články zveřejněné stránkou Novinky.cz?

Pokud mne zaujmou, tak skoro denně.

Jak často komentujete v diskusích pod články?

Dle zajímavosti tématu, přibližně každý druhý den.

Čeho se týkají příspěvky, pod nimiž se nejčastěji zapojujete do diskuse? Jaké je jejich téma (politika, zahraniční domácí, příspěvky přátel...)?

V současné době politika, především domácí. Samozřejmě i příspěvky přátel, a týkající se mého zájmu práce (personalistika, autoservis, ortoforpet.cz)

Proč komentujete a diskutujete pod příspěvky na FB? Co vás k tomu vede? Jaké máte motivy?

Nejsou mi nějaké názory a dění (převážně v politice) lhostejné.

Máte od zapojení do diskusí pod články nějaká očekávání?

Velká očekávání nemám, spíše zastávám názor, že pokud se o „problému“ mluví a píše, tak se lépe najde cesta k řešení nebo výsledku.

Přispíváte na více platformách (sociálních sítích, na zpravodajských webech přímo...), nebo pouze na FB? Přispíváte/komentujete pod jakýmkoliv článkem, který Vás zaujme, nebo pouze pod zpravodajskými články?

Skoro jen na FB a pak aktivně mimo sociální sítě (i když nejsem politicky nikde angažován).
Komentuji pod jakýmkoliv článkem, který mne zaujme.

Máte pocit, že zapojení do online diskusí je určitou formou občanského aktivismu?

Myslím, že ano, i když tomu nepřikládám tu hlavní váhu. Už vzhledem k tomu, že podle mne minimálně 50 % přispěvatelů se schovávají za anonymitu.

Jaký máte názor na agresivní nebo sprosté příspěvky?

Bohužel je to obraz naší společnosti a inteligence lidí. Já upřednostňuji normální diskusi a ne urážlivou... Za nadávkami se skrývá neznalost problému.

Přidal jste někdy agresivní nebo jiným způsobem emotivně zabarvený příspěvek?

Myslím, že ne a vyvaruji se toho.

Jaké příspěvky jsou dle Vašeho názoru nevhodné, za hranou slušného chování? Nahlásil/a jste někdy příspěvek jako nevhodný?

Příspěvek jsem nenahlásil a takovým se vyhýbám nebo na ně zpravidla nereaguji. To by mělo být věcí správce diskuse, jestli dovolí těmto lidem ničit smysl diskuse.

Zapojujete se na sociálních sítích i jinak než jen komentováním/přidáváním příspěvků? Vytváření vlastního obsahu?

Ano, pokud je něco, co mne zajímá, ale ve velmi omezené míře.

Odpovídáte také na komentáře ostatních přispívajících? Jaké atributy musí mít komentář, abyste na něj odpověděli?

Ano, a příspěvek musí mít dle mého smysl a nebýt vulgární, ale k věci.

Máte nějaká svá pravidla, kterými se řídíte při diskutování na sociálních sítích?

Slušnost a reálná logická argumentace.

Jaká zpravodajská platforma (deník, televizní zpravodajství, týdeník...) je vaším hlavním zdrojem informací o událostech probíhajících ve světě a u nás? Čtete nějaký deník, týdeník, sledujete televizní či internetové zpravodajství?

Především televizní a internetové zpravodajství, případně odborné zdroje.

Doplňující otázky:

Mohl byste zmínit pár zpravodajských stanic, případně noviny nebo název internetového zpravodajství, které sledujete?

ČT, CNN Prima, Prima, Novinky, Idnes

Příloha č. 4 - Novinky.cz rozhovor č. 2

Muž

Jak často přispíváte na sociální sítě? Jaká je vaše nejčastější aktivita (komentování příspěvků přátel,

komentování příspěvků oficiálních stránek, sdílení vlastních příspěvků, sdílení cizích příspěvků, sdílení fotek...)?

Přispívám denně. Komentuji především příspěvky oficiálních stránek a občas přidávám i nějaké své věci, případně sdílím obsah, který se mi líbí.

Jak často čtete články zveřejněné stránkou Novinky.cz?

Asi 3x týdně.

Jak často komentujete v diskusích pod články?

Velice často, téměř pokaždé, když je čtu.

Čeho se týkají příspěvky, pod nimiž se nejčastěji zapojujete do diskuse? Jaké je jejich téma (politika, zahraniční domácí, příspěvky přátel...)?

Nejčastěji politika, a to jak domácí, tak zahraniční.

Proč komentujete a diskutujete pod příspěvky na FB? Co vás k tomu vede? Jaké máte motivy?

Přesvědčování slaboduchých, humor, sarkasmus, satira, černý humor, zesměšňování hlupáků, projev podpory správných lidí, jejich činů nebo myšlenek.

Máte od zapojení do diskusí pod články nějaká očekávání?

Občas, že někomu argumenty otevrou oči a bude volit správného člověka nebo stranu.

Přispíváte na více platformách (sociálních sítích, na zpravodajských webech přímo...), nebo pouze na FB?

Pouze na Facebooku.

Přispíváte/komentujete pod jakýmkoliv článkem, který Vás zaujme, nebo pouze pod zpravodajskými články?

Převážně pod zpravodajskými.

Máte pocit, že zapojení do online diskusí je určitou formou občanského aktivismu?

Určitě ano.

Jaký máte názor na agresivní nebo sprosté příspěvky?

Záleží na formě.

Přidal jste někdy agresivní nebo jiným způsobem emotivně zabarvený příspěvek?

Ano.

Jaké příspěvky jsou dle Vašeho názoru nevhodné, za hranou slušného chování?

Lživé a demagogické

Nahlásil/a jste někdy příspěvek jako nevhodný?

Ano

Zapojujete se na sociálních sítích i jinak než jen komentováním/přidáváním příspěvků?

Vytváření

vlastního obsahu?

Ani ne. Spíše jen sdílím obsahy jiných lidí.

Odpovídáte také na komentáře ostatních přispívajících? Jaké atributy musí mít komentář, abyste na něj odpověděli?

Jeho autor musí vykazovat základní známky inteligence.

Máte nějaká svá pravidla, kterými se řídíte při diskutování na sociálních sítích? Jaká?

Žádná pravidla nemám, neberu se tak vážně.

Jaká zpravodajská platforma (deník, televizní zpravodajství, týdeník...) je vaším hlavním zdrojem

informací o událostech probíhajících ve světě a u nás? Čtete nějaký deník, týdeník, sledujete televizní či internetové zpravodajství?

Sleduji všechny objektivní, prodemokratické, prozápadní platformy.

Doplňující otázky:

Jaká je správná/špatná forma sprostého příspěvku?

Jsou některá slova, která mi přijdou ještě v pohodě. Zároveň si někdy říkám, že to ti lidé asi myslí jako legraci. Potom mi to přijde v pohodě.

Příloha č. 5 - Novinky.cz rozhovor č. 3

Muž, Věk: 34, Bydliště: Brandýs nad Labem, Vzdělání: vysokoškolské

Jak často přispíváte na sociální sítě? Jaká je vaše nejčastější aktivita (komentování příspěvků přátel, komentování příspěvků oficiálních stránek, sdílení vlastních příspěvků, sdílení cizích příspěvků, sdílení fotek...)?

1x týdně, nejčastěji komentuji příspěvky přátel, ale občas také něco jiného

Jak často čtete články zveřejněné stránkou Novinky.cz?

Denně.

Jak často komentujete v diskusích pod články?

Málokdy.

Čeho se týkají příspěvky, pod nimiž se nejčastěji zapojujete do diskuse? Jaké je jejich téma (politika, zahraniční domácí, příspěvky přátel...)?

Většinou politiky, případně něčeho zajímavého, nebo pokud má článek neobvyklé téma.

Proč komentujete a diskutujete pod příspěvky na FB? Co vás k tomu vede? Jaké máte motivy?

U příspěvků přátel je to především o udržování vztahu s přáteli, se kterými nejsem v denním kontaktu. U příspěvků zpravodajských je to potom o nějakém vyjádření názoru, nebo snaze někoho opravit nebo konfrontovat s jiným názorem.

Máte od zapojení do diskusí pod články nějaká očekávání?

Ne.

Přispíváte na více platformách (sociálních sítích, na zpravodajských webech přímo...), nebo pouze na FB? Přispíváte/komentujete pod jakýmkoliv článkem, který Vás zaujme, nebo pouze pod zpravodajskými články?

Ještě mám Instagram a Twitter.

Komentuji pod jakýmkoliv článkem, který mě zaujme.

Máte pocit, že zapojení do online diskusí je určitou formou občanského aktivismu?

Ano.

Jaký máte názor na agresivní nebo sprosté příspěvky?

Nelíbí se mi, ale přiznávám, že jsem je už také v reakci použil.

Přidal jste někdy agresivní nebo jiným způsobem emotivně zabarvený příspěvek?

Ano, nejsem na to nijak zvlášť pyšný. Když nad tím pak vždycky zpětně přemýšlím, tak si říkám, že jsem se měl uklidnit.

Jaké příspěvky jsou dle Vašeho názoru nevhodné, za hranou slušného chování? Nahlásil/a

jste někdy příspěvek jako nevhodný?

Na tuto otázku asi nemám odpověď. Ať se každý veřejně prezentuje, jak uzná za vhodné. Je asi potom na těch sledujících, jaký si udělají o daném jedinci obrázek.

Zapojujete se na sociálních sítích i jinak než jen komentováním/přidáváním příspěvků?

Vytváření vlastního obsahu?

Ne, nic vlastního nikde nesdílím.

Odpovídáte také na komentáře ostatních přispívajících? Jaké atributy musí mít komentář, abyste na něj odpověděli?

To nedokážu říct. Buď mám pocit, že na to potřebuji reagovat nebo ne.

Máte nějaká svá pravidla, kterými se řídíte při diskutování na sociálních sítích?

Pokud mám pocit, že na nějaký příspěvek musím reagovat. Nechám to odležet, vrátím se k tomu za chvíli a pokud pocit přetrvává, tak zareaguji.

Jaká zpravodajská platforma (deník, televizní zpravodajství, týdeník...) je vaším hlavním zdrojem informací o událostech probíhajících ve světě a u nás? Čtete nějaký deník, týdeník, sledujete televizní či internetové zpravodajství?

Novinky.cz, Deník N, Seznam, ČT24.

Příloha č. 6 - Novinky.cz rozhovor č. 4

Muž, Věk:30, Bydliště: Praha 1 – Nové město, Vzdělání: vysokoškolské

Jak často přispíváte na sociální sítě? Jaká je vaše nejčastější aktivita (komentování příspěvků přátel, komentování příspěvků oficiálních stránek, sdílení vlastních příspěvků, sdílení cizích příspěvků, sdílení fotek...)?

Přispívám pouze na instagram a to v průměru tak jednou za měsíc – tj. post, častěji sdílím stories, které však po 24 h zmizí. Komentářů moc nepřidávám, lidé je moc nečtou a rozhodně na jejich základě nerozvíjí diskuse. Facebook mám pouze kvůli chatu a sledování stránek o historii.

Jak často čtete články zveřejněné stránkou Novinky.cz?

Články ne, většinou přečtu pouze titulek a sjedu pár komentářů, abych věděl, co si lidé myslí.

Jak často komentujete v diskusích pod články?

Téměř nikdy, občas napíši pouze vtipný komentář.

Čeho se týkají příspěvky, pod nimiž se nejčastěji zapojujete do diskuse? Jaké je jejich téma (politika, zahraniční domácí, příspěvky přátel...)?

Politika, domácí dění

Proč komentujete a diskutujete pod příspěvky na FB? Co vás k tomu vede? Jaké máte motivy?

Na Facebooku skoro nekomentuji. Když už, tak jde o něco, čemu vážně rozumím a mám na věc ucelený názor. Motivem je tedy sdělení názoru.

Máte od zapojení do diskusí pod články nějaká očekávání?

Posledních pár let už ne.

Přispíváte na více platformách (sociálních sítích, na zpravodajských webech přímo...), nebo pouze na FB? Přispíváte/komentujete pod jakýmkoliv článkem, který Vás zaujme, nebo pouze pod zpravodajskými články?

Nikde jinde, než na Instagramu a Facebooku nekomentuji. Pokud už někde, tak většinou pouze pod zpravodajskými články.

Máte pocit, že zapojení do online diskusí je určitou formou občanského aktivismu?

Poslední dobou jde spíš o hádání se, tedy nenazýval bych to aktivismem, spíš místem na „vyřvání se“.

Jaký máte názor na agresivní nebo sprosté příspěvky?

Je správně, že i tyto jsou občas zveřejňovány, spektrum témat by mělo být co nejširší, filtr nikam nevede.

Přidal jste někdy agresivní nebo jiným způsobem emotivně zabarvený příspěvek?

Nevzpomínám si.

Jaké příspěvky jsou dle Vašeho názoru nevhodné, za hranou slušného chování? Nahlásil/a jste někdy příspěvek jako nevhodný?

Vyloženě hrubé násilí a věci, které dle mého např. na Facebook nepatří – nechutná videa, krev apod. Od toho by měly být jiné platformy, které již existují.

Zapojujete se na sociálních sítích i jinak než jen komentováním/přidáváním příspěvků? Vytváření vlastního obsahu?

Mám to v plánu, ale zatím jsem k tomu nesebral odvahu.

Odpovídáte také na komentáře ostatních přispívajících? Jaké atributy musí mít komentář, abyste na něj odpověděl?

Občas. Musí nějakým způsobem obsahovat něco, na co mám nějaký názor, tedy něco, s čím souhlasím, nebo naopak nesouhlasím. Pouze urážlivé a nijak nekonstruktivní komentáře ignoruji.

Máte nějaká svá pravidla, kterými se řídíte při diskutování na sociálních sítích?

Vyhnout se nařknutí z konspirační teorie a celkově se snažím nikoho neurážet a neponižovat. Myslím, že i komentáře mohou být na úrovni.

Jaká zpravodajská platforma (deník, televizní zpravodajství, týdeník...) je vaším hlavním zdrojem informací o událostech probíhajících ve světě a u nás? Čtete nějaký deník, týdeník, sledujete televizní či internetové zpravodajství?

Televize, konkrétně večerní zprávy, dále český rozhlas a to, co mi nabídne a ukáže Facebook, Instagram a Youtube.

Příloha č. 7 - Novinky.cz rozhovor č. 5

Žena, věk: 40, bydliště: Praha, vzdělání: nedokončená VŠ

Jak často přispíváte na sociální sítě? Jaká je vaše nejčastější aktivita (komentování příspěvků přátel,

komentování příspěvků oficiálních stránek, sdílení vlastních příspěvků, sdílení cizích příspěvků, sdílení fotek...)?

Na sociální sítě skoro nepřispívám. Pouze občas si na profil dám fotku svých dětí, abych se pochlubila.

Jak často čtete články zveřejněné stránkou Novinky.cz?

Téměř každý den. Převážně v práci, považuji to za určitou formu relaxu a zároveň již nedílnou součást mé prokrastinace. Ráda vím, co se kde děje.

Jak často komentujete v diskusích pod články?

V diskusích komentuji zřídkakdy. Skoro každý den je však čtu, přijde mi zajímavé a zábavné, co k některým věcem lidé píšou.

Čeho se týkají příspěvky, pod nimiž se nejčastěji zapojujete do diskuse? Jaké je jejich téma (politika, zahraniční domácí, příspěvky přátel...)?

Nejčastěji je to politika, především ta domácí, ekonomická situace a činnost naší vlády. Potom ráda pročítám diskuse pod články, které se týkají něčeho pozitivního, abych si taky někdy zlepšila den.

Proč komentujete a diskutujete pod příspěvky na FB? Co vás k tomu vede? Jaké máte motivy?

Některé komentáře mě naštvou a mám potřebu to ventilovat. Párkrát jsem se snažila o vysvětlení nebo uvedení jiného komentujícího na pravou míru, ale to se nikdy nesetkalo s pochopením, tak jsem toho nechala.

Máte od zapojení do diskusí pod články nějaká očekávání?

No, většinou čekám, že budou lidi sprostí, urážliví a intenzivní, a to se většinou splní. Pro mě je to pouze záležitost ulevení si, když mám pocit, že se v komentářích nachází už moc negativních příspěvků.

Přispíváte na více platformách (sociálních sítích, na zpravodajských webech přímo...), nebo pouze na FB? Přispíváte/komentujete pod jakýmkoliv článkem, který Vás zaujme, nebo pouze pod zpravodajskými články?

Komentuji pouze v diskusích na Facebooku. Pokud mě v komentářích něco zaujme, případně

se jedná o téma, kterému dost dobře rozumím, potom nemám problém s přidáním svého komentáře.

Máte pocit, že zapojení do online diskusí je určitou formou občanského aktivismu?

Svým způsobem ano. Domnívám se, že veřejná diskuse je ku prospěchu společnosti.

Jaký máte názor na agresivní nebo sprosté příspěvky?

Samozřejmě se mi vůbec nelíbí. Lidi, kteří mají potřebu psát nevhodné příspěvky považuji za hloupé.

Přidala jste někdy agresivní nebo jiným způsobem emotivně zabarvený příspěvek?

Agresivní ani sprostý ne. Dokonce i emoce se snažím krotit, abych se nezařadil apo bok zmiňovaných lidí.

Jaké příspěvky jsou dle Vašeho názoru nevhodné, za hranou slušného chování? Nahlásil/a jste někdy příspěvek jako nevhodný?

Příspěvky jsem nikdy nenahlásila, ani nevím, jak se to dělá. Určitě nevhodné by mi přišly příspěvky, které by nabádali k nějakému násilí nebo něčemu podobnému.

Zapojujete se na sociálních sítích i jinak než jen komentováním/přidáváním příspěvků?

Vytváření

vlastního obsahu?

Jen velice zřídka dám na FB nějakou fotku, ale spíš už ani to ne. Maximálně tak jednou za půl roku.

Odpovídáte také na komentáře ostatních přispívajících? Jaké atributy musí mít komentář, abyste na něj odpověděli?

Většinou mě k odpovědi donutí komentář, který nějakým způsobem prezentuje názor, o kterém se domnívám, že je špatný, nebo pro společnost škodlivý. Mám potřebu potom ty lidi „napravit“.

Máte nějaká svá pravidla, kterými se řídíte při diskutování na sociálních sítích? Jaká?

Snažím se být slušná. Mým cílem (snad se mi daří ho dodržovat) je chovat se ke všem tak, jak bych chtěla, aby se chovali oni ke mně a co se týká komentářů, nepíšu nic, co bych dotyčnému neřekla do očí.

Jaká zpravodajská platforma (deník, televizní zpravodajství, týdeník...) je vaším hlavním zdrojem

informací o událostech probíhajících ve světě a u nás? Čtete nějaký deník, týdeník, sledujete televizní či internetové zpravodajství?

Novinky.cz, Idnes.cz, Aktuálně.cz

Příloha č. 8 - ČT24 rozhovor č. 1

Muž, věk: 49, bydliště: okres Česká Lípa, vzdělání: ÚSO s maturito

Jak často přispíváte na sociální sítě? Jaká je vaše nejčastější aktivita (komentování příspěvků přátel,

komentování příspěvků oficiálních stránek, sdílení vlastních příspěvků, sdílení cizích příspěvků, sdílení fotek...)?

Denně; komentáře oficiálních stránek + sdílení vlastních příspěvků. Fotky sdílím většinou pouze s přáteli a mezi FB přátele přijímám jen lidi, které znám dobře a osobně.

Jak často čtete články zveřejněné stránkou ČT24?

Několikrát týdně, ČT považuji za seriózní médium, výjimkou jsou však některé společenské otázky, kde je patrná sympatie redaktorů ČT k woke ideologii a progresivismu (sám se považuji za konzervativce).

Jak často komentujete v diskusích pod články?

Několikrát týdně.

Čeho se týkají příspěvky, pod nimiž se nejčastěji zapojujete do diskuse? Jaké je jejich téma (politika, zahraniční domácí, příspěvky přátel...)?

Politika, zahraniční i domácí, společnost.

Proč komentujete a diskutujete pod příspěvky na FB? Co vás k tomu vede? Jaké máte motivy?

Využít prostor pro diskusi je přirozený projev člověka nějakým způsobem angažovaného.

Máte od zapojení do diskusí pod články nějaká očekávání?

Ano, má smysl nemlčet. Ale stalo se mi snad jen jednou či dvakrát, kdy oponent v diskusi byl ochoten přijmout moje argumenty, většinou se jedná jen o „zákopové boje“. Ale myslím, že i tak to má smysl vzhledem k pasivním pozorovatelům diskuse – sám někdy nezúčastněně čtu diskuse nad tématy, ve kterých se tolik neorientuji, a argumentace druhých jsou mi inspirací.

Přispíváte na více platformách (sociálních sítích, na zpravodajských webech přímo...), nebo pouze na FB? Přispíváte/komentujete pod jakýmkoliv článkem, který Vás zaujme, nebo pouze pod

zpravodajskými články?

Pod článkem, který mne zaujme na seriózním médiu. Na FB a občas na Twitteru.

Máte pocit, že zapojení do online diskusí je určitou formou občanského aktivismu?

Ano. I když slovo „aktivismus“ nemám moc rád, přijde mi „profláklé“. Spíš bych použil obrat „občanský postoj“.

Jaký máte názor na agresivní nebo sprosté příspěvky?

Většinou negativní. S výjimkou toho, když někdo emotivně reaguje na nějakou nehoráznost či sprostěárnu, tam mám pro takový projev pochopení – a sám se mu někdy neubráním.

Přidal jste někdy agresivní nebo jiným způsobem emotivně zabarvený příspěvek?

Ano.

Jaké příspěvky jsou dle Vašeho názoru nevhodné, za hranou slušného chování? Nahlásil/a jste někdy příspěvek jako nevhodný?

Urážlivé, sprosté, evidentně vylhané. Ano nahlásil.

Zapojujete se na sociálních sítích i jinak než jen komentováním/přidáváním příspěvků?

Vytváření

vlastního obsahu?

Ano. Navíc občas publikuji na Neviditelném psu, Křesťanu dnes (oba dva jsou na Facebooku) a pravidelně v našem lokálním tisku a pak třeba sdílím na SN takový svůj článek.

Odpovídáte také na komentáře ostatních přispívajících? Jaké atributy musí mít komentář, abyste na něj odpověděli?

Slušný, konstruktivní a smysluplný. Nebo naopak nějaký nehorázný, kdy mi přijde nemožné to jen tak přejít bez komentáře.

Máte nějaká svá pravidla, kterými se řídíte při diskotování na sociálních sítích? Jaká?

Komunikovat stejně, jako při rozhovoru z očí do očí.

Jaká zpravodajská platforma (deník, televizní zpravodajství, týdeník...) je vašim hlavním zdrojem

informací o událostech probíhajících ve světě a u nás? Čtete nějaký deník, týdeník, sledujete televizní či internetové zpravodajství?

ČT 24, ČT 1, Echo 24, Seznam + Novinky, Konzervativní noviny, Křesťan dnes, CNN Prima.

Doplňující otázky:

Psal jste, že jste několikrát přidal agresivní, sprostý nebo emotivně zabarvený příspěvek. Čeho se týkal článek, pod nímž jste takto diskutoval?

Nevybavím si jeden článek, stalo se mi to určitě vícekrát. Nejvíce mě vždy „nadnesou“ komentáře pod články o politice. Tam jsem určitě byl v rámci diskuse mnohokrát sprostý.

Kolik příspěvků jste nahlásil jako nevhodné?

Nevím přesně, ale určitě do deseti.

V rámci odpovídání na komentáře, co je Vaším hlavním cílem?

Snažím se s lidmi především diskutovat, vysvětlovat jim, argumentovat. Když vidím, že někdo

sdílí extrémní názor, snažím se otevřít diskusi. Zjistit, proč a odkud tento názor u člověka pramení. Někdy to má smysl, jindy ne.

Příloha č. 9 - ČT24 rozhovor č. 2

Muž, Věk: 32, Bydliště: Středočeský kraj, Vzdělání: středoškolské s maturitou

Jak často přispíváte na sociální sítě? Jaká je vaše nejčastější aktivita (komentování příspěvků přátel, komentování příspěvků oficiálních stránek, sdílení vlastních příspěvků, sdílení cizích příspěvků, sdílení fotek...)?

Velmi často. Je to jedna z mých každodenních aktivit. Používám ji jako propagaci pro svoji tvorbu, i jako diskusní „koutek“

Jak často čtete články zveřejněné stránkou ČT24?

Vícekrát do týdne. Řekněme, že obden

Jak často komentujete v diskusích pod články?

Téměř denně

Čeho se týkají příspěvky, pod nimiž se nejčastěji zapojujete do diskuse? Jaké je jejich téma (politika, zahraniční domácí, příspěvky přátel...)?

Klima, Evropská unie, válka na Ukrajině, energetická krize, vláda ČR, ekonomika, Covid-19

Proč komentujete a diskutujete pod příspěvky na FB? Co vás k tomu vede? Jaké máte motivy?

Primárně asi dát najevo nesouhlas s některými jinými diskutujícími. Dále pak komentuji jménem své stránky. To ji nadále zviditelňuje a trochu tak i napomáhá dosahu příspěvků, odkazujících na moji tvorbu (incorrect.cz – politicky nekorektní zpravodajství)

Máte od zapojení do diskusí pod články nějaká očekávání?

V podstatě jedině, co se dá čekat, je nějaká nálepka. Téměř nikdo nepřijde s normálními argumenty, obhajujícími jejich pohled. Téměř vždy přijde slovní „útok“ jako třeba označení za „dezinformátora“. Přitom argumenty jsou to, na co čekám. Na diskusi.

Přispíváte na více platformách (sociálních sítích, na zpravodajských webech přímo...), nebo pouze na FB? Přispíváte/komentujete pod jakýmkoliv článkem, který Vás zaujme, nebo pouze pod zpravodajskými články?

Přispíval jsem do diskusí na iDNES.cz a na Seznamu. Obě společnosti zavedly diskriminační kroky. Jen po některých uživatelích, a to na základě jejich názorů, chtějí vidět občanský průkaz, aby jim dovolili nadále diskutovat. Protože to odmítám, zbývají mi pouze sociální sítě (a osobní setkávání).

Máte pocit, že zapojení do online diskusí je určitou formou občanského aktivismu?

Těžko říct. Poslední dobou se na sociálních sítích spíše „křičí“ – jakože se do sebe pustí vždy dvě názorové skupiny a vzájemně si nadávají. Aktivismus zde tak trochu nedává smysl.

Jaký máte názor na agresivní nebo sprosté příspěvky?

Jejich autoři zřejmě nedisponují řádnou argumentací. Sám jsem někdy tvrdší, nicméně se snažím vždy uvést, proč se věci dle mého názoru mají jinak.

Přidal jste někdy agresivní nebo jiným způsobem emotivně zabarvený příspěvek?

Více. Některé jsem těsně po dopsání smazal, protože jsem sám sobě uznal, že jsem dal příliš volný průběh emocím.

Jaké příspěvky jsou dle Vašeho názoru nevhodné, za hranou slušného chování? Nahlásil/a jste někdy příspěvek jako nevhodný?

Nevhodné je dle mého názoru především nahlašovat. Nesnesete nadávky? Tak raději na ty sítě nechoďte. Nahlašováním je vymýtit stejně nelze.

Zapojujete se na sociálních sítích i jinak než jen komentováním/přidáváním příspěvků? Vytváření vlastního obsahu?

Na to jsem vlastně odpověděl, čili ano.

Odpovídáte také na komentáře ostatních přispívajících? Jaké atributy musí mít komentář, abyste na něj odpověděli?

Ano, ale rozhodně ne na všechny. Je to náhoda. Ne na všechny komentáře se mi objeví upozornění. A ne na všechny upozornění kliknu. A když se tak náhodou stane, většinou reaguji dál a dál diskutuji.

Máte nějaká svá pravidla, kterými se řídíte při diskutování na sociálních sítích?

Základ je prostě nenahlašovat. To se mi hnusí víc, než kterákoliv urážka na světě. I než jakákoliv lživá pomluva.

Jaká zpravodajská platforma (deník, televizní zpravodajství, týdeník...) je vaším hlavním zdrojem informací o událostech probíhajících ve světě a u nás? Čtete nějaký deník, týdeník, sledujete televizní či internetové zpravodajství?

Nemám žádný hlavní zdroj. Sleduji vyšší desítky různých webů v mnoha jazycích. Podle mě žádný zdroj v podstatě nijak zvlášť nedominuje nad ostatními.

Doplňující otázky:

V diskusích je určitě mnoho lidí, kteří si přijdou primárně zanadávat. Je však možné setkat se i s uživateli, kteří se snaží vysvětlovat a debatovat, ani toto Vám jako aktivismus nepřijde?

S takovými lidmi se tam moc nesetkávám. Pro mě je hlavní to zveřejnění, takže aktivismus spíše určitě ne.

Ani rasově zabarvené komentáře, xenofobní příspěvky nebo příspěvky podněcující

k nenávisti nebo násilí by Vám nepřišly vhodné k nahlášení?

Ne, donášení se prostě nedělá. Facebook je soukromá firma, nejedná se o žádný státní prostor, každý zde jede sám za sebe.

Příloha č. 10 - ČT24 rozhovor č. 3

Muž, Věk: 61, Bydliště: Březnice (Příbram), Vzdělání: SŠ s maturitou

Jak často přispíváte na sociální sítě? Jaká je vaše nejčastější aktivita (komentování příspěvků přátel, komentování příspěvků oficiálních stránek, sdílení vlastních příspěvků, sdílení cizích příspěvků, sdílení fotek...)?

Píšu pouze na Facebook Čt 24, výjimečně na automobilová fóra. Nejčastěji píšu vlastní názory k politickým tématům nebo k odborným tématům, o kterých mám zhruba nějaké znalosti. Vyhýbám se kultuře, o které toho vím minimálně. Přátele vůbec nekomentuji, s těmi se stýkám v reálném životě. Rád komentuji příspěvky jiných, hlavně, kde dotyčného považuji za až nezvykle hloupého, k tomu samozřejmě patří i komentování oficiálních stránek. Výjimečně sdílím i cizí příspěvky nebo odkazy, které mají nějaký zásadní význam. Fotky a videa nesdílím vůbec, videa jsou velice často zkreslená, stejně jako fotky, a jejich obsahová hodnota je tudíž většinou nulová.

Jak často čtete články zveřejněné stránkou ČT24?

Články na ČT24 čtu vždy, když se zapojím do diskuse. Sleduji ale zpravodajství v televizi, takže články už nejsou tak důležité, protože obsahují většinou stejné informace jako televizní zpravodajství.

Jak často komentujete v diskusích pod články?

V diskusi pod články komentuji vždy, když mně něco zaujme a mám čas. někdy každý den, v létě se k tomu dostanu třeba jen o víkendu nebo ještě méně.

Čeho se týkají příspěvky, pod nimiž se nejčastěji zapojujete do diskuse? Jaké je jejich téma (politika, zahraniční domácí, příspěvky přátel...)?

Na to už jsem odpověděl, ale prioritu má politika, to je můj celoživotní zájem, politiku jsem prováděl reálně v devadesátých letech. Poněkud hlouběji v tématech kolem zemědělství, to je můj obor. Jinak se vyjadřuji k tématům ze širokého spektra, s výjimkou kultury, jak jsem psal, i když v současné době paradoxně pracuji v oboru spadajícího pod ministerstvo kultury.

Proč komentujete a diskutujete pod příspěvky na FB? Co vás k tomu vede? Jaké máte motivy?

Až neuvěřitelná hloupost lidí, která mně nadzvedává celý život.

Máte od zapojení do diskusí pod články nějaká očekávání?

Ani ne, ale snažím se podchytit lidi, s podobným názor, aby nepodléhali skepsi.

Přispíváte na více platformách (sociálních sítích, na zpravodajských webech přímo...), nebo pouze na FB? Přispíváte/komentujete pod jakýmkoliv článkem, který Vás zaujme,

nebo pouze pod zpravodajskými články?

Z 95% je to Facebook ČT24. Komentuji většinou pod článkem, který mě zaujme, protože je zbytečné a neefektivní se zabývat širokým rozsahem.

Máte pocit, že zapojení do online diskusí je určitou formou občanského aktivismu?

Ano, částečně také.

Jaký máte názor na agresivní nebo sprosté příspěvky?

No, to je složité. Vše má své hranice. Pokud je to k tématu, tak se to dá pochopit, v osobní rovině je to o velice nízké morální úrovni pisatele, tam platí, že moudřejší ustoupí.

Přidal jste někdy agresivní nebo jiným způsobem emotivně zabarvený příspěvek?

Ano a dost často. Třeba dnes k zavedení emisní normy Euro 7 nebo zvýšení odchodu do důchodu nad 65 let. To jsou šílené nesmysly.

Jaké příspěvky jsou dle Vašeho názoru nevhodné, za hranou slušného chování? Nahlásil/a jste někdy příspěvek jako nevhodný?

Nahlásil jsem příspěvek už několikrát. Jde vždy o urážlivý příspěvek v osobní rovině, mimo politiků. Politik to musí zvládnout, k tomu se už mnohokrát vyjádřily i soudy.

Zapojujete se na sociálních sítích i jinak než jen komentováním/přidáváním příspěvků? Vytváření vlastního obsahu?

Ne. To považuji za ztrátu času, protože to mohou dělat jen ti, kdo to umí, nejsem novinář. To se musí umět podat, což sice umím, ale v mluvené podobě, ne psané.

Odpovídáte také na komentáře ostatních přispívajících? Jaké atributy musí mít komentář, abyste na něj odpověděli?

Samozřejmě, že odpovídám, to je také podstata mé přítomnosti na Facebooku ČT24. Příspěvek komentujícího musí být nějak výjimečný, většinou neskutečně hloupý, jindy až překvapivě rozumný, nebo neúplný, zavádějící, vtipný atd.

Máte nějaká svá pravidla, kterými se řídíte při diskutování na sociálních sítích?

Pravidla ne, ale v první reakci na můj komentář očekávám věcný přístup, což se ne vždy děje.

Jaká zpravodajská platforma (deník, televizní zpravodajství, týdeník...) je vaším hlavním zdrojem informací o událostech probíhajících ve světě a u nás? Čtete nějaký deník, týdeník, sledujete televizní či internetové zpravodajství?

To je velký problém, ale prioritním zdrojem informací jsou televizní a rozhlasové zpravodajství, převážně z veřejnoprávních médií, kde je evidentně nejvíce zaručená objektivita. Když se mi něco nezdá, hledám doplňující informace na internetových webech, kde je to ale hodně nejisté. Proto mám i na svém profilu seznam dezinformačních webů. Tištěná média už nesleduji mnoho let.

Doplňující otázky:

Snažíte se tedy pak s lidmi diskutovat, vysvětlovat jim svůj názor a přesvědčovat?

Samozřejmě. Již jsem zmínil, někteří lidé jsou neskutečně hloupí a je dobré se snažit, vysvětlit jim, že pravda je někde jinde.

Oni si jsou svými názory jistí stejně tak, jako vy svou pravdou. Jak toto potom vyřešíte?

Ano, ale některé věci jsou přece již mnohokrát dokázané, to musí pochopit. Pak se naštvu a diskuse ztrácí smysl a vypínám ji.

Co myslíte věcným přístupem?

Myslím tím, že dotyčný začne nějakým způsobem diskutovat a rozumně argumentovat. Většinou však přispívající začnou rovnou urážet.

Příloha č. 11 - ČT24 rozhovor č. 4

Muž, Věk: 37, Bydliště: okres Náchod, Vzdělání: Střední umělecko-průmyslová škola

Jak často přispíváte na sociální sítě?

Průměrně 1x denně.

Jaká je vaše nejčastější aktivita (komentování příspěvků přátel, komentování příspěvků oficiálních stránek, sdílení vlastních příspěvků, sdílení cizích příspěvků, sdílení fotek...)?

Komentování příspěvků oficiálních stránek.

Jak často čtete články zveřejněné stránkou ČT24?

Průměrně 3x týdně.

Jak často komentujete v diskusích pod články?

3x týdně.

Čeho se týkají příspěvky, pod nimiž se nejčastěji zapojujete do diskuse? Jaké je jejich téma (politika, zahraniční domácí, příspěvky přátel...)?

Politika zahraniční a domácí.

Proč komentujete a diskutujete pod příspěvky na FB? Co vás k tomu vede? Jaké máte motivy?

Nepravdivá tvrzení, šíření lží a dezinformací některých diskutujících. Velkou měrou přispívají k tvorbě nálady ve společnosti.

Máte od zapojení do diskusí pod články nějaká očekávání?

Očekávám, že alespoň částečně zamezím šíření dezinformací a snížím jejich dosah uvedením faktů.

Přispíváte na více platformách (sociálních sítích, na zpravodajských webech přímo...), nebo pouze na FB? Přispíváte/komentujete pod jakýmkoliv článkem, který Vás zaujme, nebo pouze pod zpravodajskými články?

Pouze FB, dá se říct cokoliv mě zaujme.

Máte pocit, že zapojení do online diskusí je určitou formou občanského aktivismu?

Určitě ano.

Jaký máte názor na agresivní nebo sprosté příspěvky?

Vypovídá to o náladě ve společnosti a někteří si bohužel myslí, že máme neomezenou demokracii a pletou si ji s hulvátstvím.

Přidal jste někdy agresivní nebo jiným způsobem emotivně zabarvený příspěvek?

Emotivní ano, pokud byl příspěvek stejnou mírou nenávistný.

Jaké příspěvky jsou dle Vašeho názoru nevhodné, za hranou slušného chování? Nahlásil/a

jste někdy příspěvek jako nevhodný?

Ano, vulgarita, nenávisť a její podněcování, jsou nepřijatelné.

Zapojujete se na sociálních sítích i jinak než jen komentováním/přidáváním příspěvků?

Vytváření vlastního obsahu?

Občas ano.

Odpovídáte také na komentáře ostatních přispívajících? Jaké atributy musí mít komentář, abyste na něj odpověděli?

Jistě, musí odpovídat mým zájmům (stavebnictví, politika, hudba, technika)

Máte nějaká svá pravidla, kterými se řídíte při diskusích na sociálních sítích?

Snažím se nenechat se vyprovokovat agresivními komentáři.

Jaká zpravodajská platforma (deník, televizní zpravodajství, týdeník...) je vaším hlavním zdrojem informací o událostech probíhajících ve světě a u nás? Čtete nějaký deník, týdeník, sledujete televizní či internetové zpravodajství?

ČTK, ČT24, Deník, Times, BBC, Daily Mail, Guardian...

Příloha č. 12 - ČT24 rozhovor č. 5

Žena, Věk: 37, Bydliště: Brno

Jak často přispíváte na sociální sítě?

Maximálně 1x týdně, někdy i měsíc vůbec, z toho i 3x týdně.

Jaká je vaše nejčastější aktivita (komentování příspěvků přátel, komentování příspěvků oficiálních stránek, sdílení vlastních příspěvků, sdílení cizích příspěvků, sdílení fotek...)?

Sdílení cizích příspěvků, Nahrávání fotek.

Jak často čtete články zveřejněné stránkou ČT24?

Téměř každý den.

Jak často komentujete v diskusích pod články?

Výjimečně

Čeho se týkají příspěvky, pod nimiž se nejčastěji zapojujete do diskuse? Kontroverzní témata. Jaké je jejich téma (politika, zahraniční domácí, příspěvky přátel...)?

Zdravotnictví, sociální témata

Proč komentujete a diskutujete pod příspěvky na FB? Když mám potřebu vyjádřit vlastní názor, podpořit přispěvatele. Co vás k tomu vede? Jaké máte motivy?

Pokud například víc nemohu mlčet k danému tématu a chci vyjádřit názor skupiny lidí, která se například vyjádřit nemůže/neumí se pohybovat na internetu. Nebo vyjádřit spíše nestranný názor s pochopením opoziční strany, ale zároveň, aby se tato opozice pokusila pochopit důvody druhé strany.

Máte od zapojení do diskusí pod články nějaká očekávání?

Spíše asi ne, maximálně uklidnění obou stran nebo pochopení.

Přispíváte na více platformách (sociálních sítích, na zpravodajských webech přímo...), nebo pouze na FB?

Pouze na fb.

Přispíváte/komentujete pod jakýmkoliv článkem, který Vás zaujme, nebo pouze pod zpravodajskými články?

Pouze komentáře na Facebookových stránkách ČT24, Věda 24

Máte pocit, že zapojení do online diskusí je určitou formou občanského aktivismu?

Pokud se jedná o aktivitu na politická témata a politických stránkách, pak částečně ano, ačkoli si uvědomuji, že je to bez efektu, ale někdy nelze dál mlčet.

Jaký máte názor na agresivní nebo sprosté příspěvky?

Jsou ponižující pro autora agrese.

Přidal jste někdy agresivní nebo jiným způsobem emotivně zabarvený příspěvek?

Aktivně agresivní s vulgarismy snad ne. Pasivně agresivní asi ano. Vzhledem k tomu, že komentuji až když dál nemohu mlčet, jsou zcela jistě nějak emotivně zabarveny.

Jaké příspěvky jsou dle Vašeho názoru nevhodné, za hranou slušného chování?

Urážlivé, ponižující, vulgární.

Nahlásil/a jste někdy příspěvek jako nevhodný?

Ano, několik již ano.

Zapojujete se na sociálních sítích i jinak než jen komentováním/přidáváním příspěvků?

A ono to lze i jinak? Asi správně nechápu otázku. Vytváření vlastního obsahu? Ano, občas vytvořím vlastní příspěvek, prezentuji svoji tvorbu, snažím se motivovat své přátele pozitivním obsahem příspěvků

Odpovídáte také na komentáře ostatních přispívajících?

Ano, pokud jsou slušné, dávají smysl nebo se jedná o konstruktivní kritiku. Výjimečně reaguji na agresory, ale to spíše poděkováním a přáním hezkého dne.

Máte nějaká svá pravidla, kterými se řídíte při diskutování na sociálních sítích?

Ano.

Jaká zpravodajská platforma (deník, televizní zpravodajství, týdeník...) je vaším hlavním zdrojem informací o událostech probíhajících ve světě a u nás?

Facebook ČT24.

Čtete nějaký deník, týdeník, sledujete televizní či internetové zpravodajství?

Ne, pouze výjimečně.

Doplňující otázky:

Jakou skupinu, která se nemůže sama vyjádřit máte na mysli?

Třeba nemocní lidé nebo důchodci, malé děti.

Jaká jsou pravidla, kterými se řídíte při diskutování?

Snažím se být slušná, věcná, trpělivě vysvětlovat, především pokud se článek týká tématu, které mi je blízké. Snažím se vyjádřit názor skupiny, která se sama vyjádřit nemůže. Také se snažím vnášet do diskusí trochu pozitivních myšlenek.